

Salát Gergely: Új dinamikák a Peking–Moszkva–Phenjan háromszögben¹

Vezetői összefoglaló

- A 2025-ös pekingi győzelem napi ünnepség látványosan jelezte a Kína–Oroszország–Észak-Korea együttműködés elmélyülését, és az Egyesült Államok hegemoniájával szembeni közös fellépés szimbólumává vált.
- A Peking–Moszkva–Phenjan hármas közös érdeke az amerikai befolyás visszaszorítása és a multipoláris világrend előmozdítása, ugyanakkor eltérő céljaik és politikai kultúrájuk miatt a három ország között továbbra sincs teljes egység.
- Észak-Korea célja a rezsim fennmaradása, a kínai függés enyhítése és az ország nemzetközi mozgásterének növelése, amit az orosz–kínai versengés ügyes kihasználásával ér el.
- Oroszország taktikai eszközként használja Phenjant az amerikai figyelem megosztására, és az ukrain háború óta katonai szövetségesként is számít rá, miközben technológiai együttműködés révén erősíti a KNDK-t.
- Kína a régió stabilitása és saját befolyása megtartása érdekében újra közeledik Észak-Koreához, amely az USA–Japán–Dél-Korea háromszöggel szemben pufferállamként és stratégiai szövetségesként fontos Peking számára.
- A jelenlegi helyzetben a háromszög inkább három bilaterális kapcsolat hálózata, semmint valódi szövetség, de a nemzetközi feszültségek növekedésével könnyen intézményesült katonai-politikai együttműködéssé alakulhat.

A 2025-ös pekingi győzelem napi ünnepségen látványosan demonstrált kínai–orosz–észak-koreai összhang arra utal, hogy a három ország egyre inkább közösen lép fel az Egyesült Államokkal és szövetségeseivel szemben. A három szereplő stratégiai érdekei részben közös – elsősorban az amerikai hegemonia korlátozása és a multipoláris világrend előmozdítása –, ugyanakkor eltérések is vannak közöttük. Észak-Korea fő célja a rezsim túlélése és mozgásterének növelése az orosz–kínai versengés kihasználásával; Oroszország számára a phenjani kapcsolat taktikai eszköz a nyugati nyomás ellensúlyozására; míg Kína stratégiai pufferállamként és partnerként tekint Észak-Koreára a kelet-ázsiai biztonsági egyensúlyban. A háromoldalú viszony jelenleg inkább egymást keresztező bilaterális kapcsolatok hálózata, mintsem valódi hármas szövetség, de a globális blokkosodás erősödése esetén könnyen intézményesült együttműködéssé fejlődhet.

1. Bevezetés

A Japán felett aratott második világháborús győzelem 80. évfordulóján rendezett 2025. szeptemberi pekingi ünnepségnek két kiemelt díszvendége volt: Vlagyimir Putyin orosz elnök és Kim Dzsongun észak-koreai vezető. Az előbbi Hszi Csin-ping jobbján, az utóbbi pedig a balján foglalt helyet a díszpályán, és ők hárman az ünnepségen végig az események központjában álltak. A három vezető közös bevonulása, valamint informális beszélgetésük – amely az egyik tolmács bekapcsolva maradt mikrofonja révén a nemzetközi sajtóba is kiszivárgott – világszerte a

¹ Salát Gergely (salat.gergely@btk.ppke.hu) a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Kínai Tanszékének tanszékvezető egyetemi docense, a Magyar Külügyi Intézet vezető kutatója.

rendezvény legnagyobb figyelmet kapott pillanatai közé tartozott.²

Az, hogy a húsz-egynéhány részt vevő állam- és kormányfő közül éppen Putyint és Kimet emelték ki a kínai szervezők, történelmi okokkal is magyarázható. A koreaiak a kínaiakhoz hasonlóan a japán agresszió áldozatai voltak, a koreai és kínai kommunista partizánok közösen is harcoltak a megszállók ellen, és a két országban ugyanakkor ért véget a háború. Az oroszok (szovjetek) pedig a háború utolsó heteiben katonailag is részt vettek mind Északkelet-Kína, mind Észak-Korea felszabadításában, így tevékeny részük volt a japán vereségben.³ A közös ünneplés mögött tehát részben a közös véráldozat áll. Ám annak, hogy éppen a Hszi-Putyin-Kim hármast helyezték a díszpáholy középpontjába, a fő oka nem a történelemben, hanem a jelen nemzetközi politikájában keresendő. A három vezető egymás mellett való megjelenése egyértelmű üzenet volt, amelynek fő címzettje a – magát gyakran tévesen a nemzetközi közvéleménnyel azonosító – nyugati világ volt. A trió központba állítása egyrészt azt kívánta demonstrálni, hogy sem Vlagyimir Putyin, sem Kim Dzsongun nincs elszigetelve a nemzetközi közösségtől: noha a nyugati világban mindketten páriának számítanak, a világ többi része – élén Kínával, a második legnagyobb gazdasági és politikai hatalommal – nem határolódik el tőlük. A világ országainak nagy részét tehát nem érdeklik a nyugati szankciók és morális skrupulusok. Másrészt a három vezető megjelenése egyértelműen jelezte: készek közösen fellépni bizonyos ügyekben – elsősorban persze az amerikai hegemonia lebontásában, az egypólusú világrend multipolárisá alakításában, vagyis alternatívát nyújtanak a nyugat által dominált világrenddel szemben. Ez a jelzés természetesen nemcsak a Nyugatnak szól, hanem a globális Dél országainak is, amelyek számára Peking, Moszkva és Phenjan az önálló fejlődési utak és szuverenitás megőrzésének szimbólumává kíván válni.⁴

Hszi, Putyin és Kim jól megkoreografált közös fellépése felveti a kérdést, hogy az általuk képviselt három ország milyen mértékben működik együtt a valóságban. Egyes nyugati elemzők szerint egy új tengely formálódik, amelyben Kína, Oroszország és Észak-Korea vesz részt – sok felsorolásban Iránnal kiegészülve.⁵ Ezt a formációt különböző nevekkal illetik: CRINK (China, Russia, Iran, North Korea), a „felfordulás tengelye” (*axis of upheaval*), az „autokráciák tengelye” (*axis of autocracies*), a „káosz négyese” (*quartet of chaos*), illetve a „halálos négyes” (*deadly quartet*) stb. Ezek az elnevezések természetesen elsősorban publicisztikai fogások, ugyanakkor azt jól jelzik, hogy – Kína informális vezetésével – bizonyos országok egyre aktívabban lépnek fel a fennálló nemzetközi szabályok átírása érdekében. Az azonban, hogy a „felfordulás tengelye” valóban létezik-e, és ha igen, pontosan milyen „felfordulást” kíván elérni, erőteljesen vitatott kérdés.

Az mindenesetre vitathatatlan, hogy – legalábbis bilaterális szinten – a szóban forgó országok egyre szorosabban működnek együtt egymással. Ez különösen igaz a Kína–Oroszország–Észak-Korea hármásra, amely egy új kelet-ázsiai háromszög kialakulásának irányába mutat. Az alábbiakban ennek a háromszögnek az elmúlt években kibontakozó dinamikáját igyekszünk feltárni. A kínai–orosz kapcsolatot jelen elemzés nem tárgyalja részletesen, mivel az önmagában külön tanulmányt igényelne.⁶ Ehelyett az Észak-Korea körül kibontakozó folyamatokra, valamint ezek regionális és globális összefüggéseire összpontosítunk.

2. Stratégiai érdekek

² NAGY, Angelina – SALÁT, Gergely: [Kim Jong Un Takes the Stage: A New Chapter in Relations between China and North Korea](#). *Perspective, Hungarian Institute of International Affairs*, 2025.09.24. [Online, 2025.10.31.]; ATKINSON, Emily: [Hot mic catches Xi and Putin discussing organ transplants and immortality](#). *BBC News*, 2025.09.03. [Online, 2025.10.31.]

³ PREFER, Nathan N.: [The Soviet Invasion of Manchuria led to Japan's Greatest Defeat](#). *WWII Quarterly*, Vol. 9, No. 3, Spring 2018. [Online, 2025.10.31.]

⁴ SHARP, Alexandra: [China's Military Parade Sends a Pointed Message to the West](#). *Foreign Policy*, 2025.09.03. [Online, 2025.10.31.]

⁵ STENT, Angela: [The CRINK: Inside the New Bloc Supporting Russia's War Against Ukraine](#). *Atlantic Council, Issue Brief*, 2025.10.23. [Online, 2025.10.31.]; COONAN, Anni: [CRINK: The Strategic Limits of the New "Axis of Upheaval"](#). *Stepwise Risk Outlook*, 2025.07.18. [Online, 2025.10.31.]

⁶ Erről lásd például ESZTERHAI Viktor: [Az orosz–kínai tengely az ukrajnai háború tükrében](#). *Külügyi Szemle*, Vol. 21, No. 2, 2022, pp. 43–66. [Online, 2025.10.31.]; ESZTERHAI Viktor: [Trump mint fordított Nixon – Szétválasztható-e Kína és Oroszország?](#) *John Lukacs Világrend Elemzések*, 2025/3, 2025.04.10. [Online, 2025.10.31.]

A közelmúltbeli fejlemények bemutatása előtt érdemes áttekinteni, hogy a három szereplő közül kinek mik az alapvető stratégiai érdekei a Koreai-félszigeten. Ezek az érdekek a pillanatnyi eseményeken túl is meghatározzák az országok viselkedését, és érthetőbbé teszik a döntéseiket.⁷

2.1. Észak-Korea

A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság (KNDK) vezetésének elsődleges célja a rezsimbiztonság, vagyis a rendszer fennmaradása, a hatalom megtartása. Ez természetesen minden politikai rendszerre igaz, de Észak-Korea esetében különösen hangsúlyos: a túlélés szempontja – éppen azért, mert az egyáltalán nem magától értetődő – mindent felülír. A történelmi tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy az ilyen típusú rendszerek bukása rendszerint a politikai elit nagy részének fizikai elpusztulásával jár, ezért a hatalom megőrzése a rezsim működtetői számára nem „csupán” politikai, hanem egzisztenciális kérdés is.⁸

A túléléshez először is az szükséges, hogy a belső rendszer intakt maradjon, vagyis az észak-koreai társadalmat ne éri olyan külső hatások, amelyek a vezetés legitimitását megkérdőjelezhetnék. Ez a gyakorlatban a totalitárius berendezkedés és az izolációs politika fenntartását jelenti – utóbbit nemcsak Dél-Koreával és a fejlett nyugati országokkal, hanem részben még Kínával és Oroszországgal szemben is. Elméleti lehetőségként felmerülhet, hogy olyan reformokat vezessenek be Észak-Koreában, amelyeket az 1980-as évektől Kínában és Vietnámban láthattunk, ez azonban rendkívüli veszélyekkel járna. Bár kívülről vonzónak tűnhet egy „puhább” és nyitottabb reformkommunista rendszer, a valóság az, hogy az észak-koreai rezsim megreformálhatatlan, hiszen ha elindulna bármiféle nyitás, és nőne a lakosság szabadsága, az emberek gyorsan felismernék, hogy a propaganda állításával szemben nem a lehető legjobb világban élnek, s évtizedekig félre voltak vezetve. Nem véletlen, hogy Phenjan soha nem is próbálkozott valódi reformokkal.⁹

Másodszorban a rezsimbiztonság megőrzéséhez elengedhetetlen az ország szuverenitásának védelme, vagyis annak biztosítása, hogy külső katonai támadás ne érje Észak-Koreát és más módon se avatkozzanak a belügyeibe. Bár jelenleg nem tűnik reális veszélynek, hogy bárki a belátható jövőben agressziót követne el a KNDK ellen, a phenjani vezetés hosszú távon gondolkodik, és pontosan tudja, mi történt például Szaddám Huszein iraki és Moammer Kadhafi líbiai rendszerével.¹⁰ Semmi garancia nincs arra, hogy az amerikai intervenció vagy demokráciaexport-politika a jövőben ne térhetne vissza, így a rendszer fő külső törekvése az, hogy ennek lehetőségét elhárítsa. A távlati cél a jogilag 1950 óta mind a mai napig tartó koreai háború lezárása, vagyis egy békeszerződés megkötése, illetve a KNDK atomhatalomként való nemzetközi elismerése.¹¹ Ezt a célt szolgálják a folyamatos provokációk is, amelyek révén az ország igyekszik a nemzetközi közvélemény figyelmének középpontjában maradni, és rákényszeríteni a külvilágot, hogy foglalkozzon a koreai helyzettel. Ez a stratégia a rezsim belső és külső legitimációját egyaránt erősíti, hiszen Phenjant globális jelentőségű szereplőként tünteti fel, ami jelentősen növeli mozgásterét. Az ország mindent megtesz tehát, hogy elrettentse az Egyesült Államokat és szövetségeseit egy esetleges beavatkozástól, s a nukleáris és rakéta-program is alapvetően ezt a célt szolgálja. Időről időre felmerül, hogy Phenjan célja a félsziget egyesítése lenne saját vezetése alatt, ám a rezsim valószínűleg tisztában van ennek irreális voltával (nem véletlen, hogy 2023 legvégén Kim Dzsongun nyilvánosan le is mondott az egyesítésről).¹²

⁷ SALÁT Gergely: Amikor bálnák küzdenek... A koreai válságban közvetlenül érintett államok stratégiai érdekei és lehetőségei. In SALÁT Gergely, SZAKÁLI Máté, SZILÁGYI Zsolt (szerk.): *Veszélyes vizeken. Konfliktusok és biztonsági fenyegetések a Távol-Keleten*. Budapest: Typotex, 2019, pp. 13–42.

⁸ LANKOV, Andrei: [Why Nothing Can Really Be Done about North Korea's Nuclear Program](#). *Asia Policy*, No. 23, 2017.01., pp. 104–110. [Online, 2025.10.31.]

⁹ LANKOV, Andrei – GONCHAROV, Dmitri: ['North Korea's Ruling Elite Is Convinced that Serious Political Liberalization Will Mean Collective Suicide'](#). *Russia.Post*, 2025.06.23. [Online, 2025.10.31.]

¹⁰ BOWEN, Wyn – MORAN, Matthew: [What North Korea Learned from Libya's Decision to Give Up Nuclear Weapons](#). *The Conversation*, 2018.05.11. [Online, 2025.10.31.]

¹¹ LAWRENCE, Susan V. – NIKITIN, Mary Beth D. – MANYIN, Mark E.: [A Peace Treaty with North Korea?](#) *Congressional Research Service (CRS Report)*, 2018.04.19. [Online, 2025.10.31.]

¹² KIM, Jeongmin: [Why North Korea Declared Unification 'Impossible,' Abandoning Decades-Old Goal](#). *NK News*, 2024.01.01. [Online, 2025.10.31.]

A biztonság garantálásának másik módja a katonai képességek fejlesztésén túl külső szövetségesek keresése. Észak-Korea számára ez értelemszerűen Kína és Oroszország lehet, ugyanakkor a phenjani manőverezésekből egyértelműen látszik, hogy a vezetés nem bíz meg teljes mértékben sem egyik, sem másik északi szomszédjában. A több mint kétezer éves kínai–koreai kapcsolatokban számos negatív történelmi tapasztalat gyűlt össze, és az orosz „jóindulat” megmaradása is megkérdőjelezhető. A külső szövetségkeresés tehát nem léphet az önerőre és az önvédelmi képességek fejlesztésére épülő stratégia helyére, ugyanakkor jelentősen bővítheti Phenjan mozgásterét.¹³

Végül a rezsim fennmaradásához szükséges a minimális gazdasági stabilitás és a lakosság alapvető ellátásának biztosítása, ami a belső legitimitáció szempontjából kulcsfontosságú. Bár az ország törekszik az önellátásra, ennek komoly korlátai vannak, ezért Phenjan a külvilág segítségére szorul. E téren ismét csak Kína és Oroszország játszanak fő szerepet, amelyek – az ENSZ-szankciók ellenére – segélyekkel, kereskedelmi lehetőségekkel, befektetésekkel és vendégmunkások fogadásával tartják életben az észak-koreai gazdaságot.¹⁴ Korábban Észak-Korea a fegyverkezési programját arra is használta, hogy az amerikai szövetségi rendszerhez tartozó országoktól gazdasági segélyeket zsaroljon ki, ekkor bizonyos engedményekért – például az atomkísérletektől való tartózkodásért – cserébe gazdasági támogatást kapott Dél-Koreától és más nyugati országoktól.¹⁵ Mióta azonban a 2010-es évek második felében a partnerek felismerték ezt a taktikát, és egyértelművé vált számukra, hogy Észak-Korea semmiért sem hajlandó lemondani a nukleáris fegyvereiről, a programnak ez a funkciója megszűnt.

2.2. Kína

Kína több, egymással összefüggő érdekléssel rendelkezik a Koreai-félszigeten.¹⁶ Ezek közül a legfontosabb az, hogy Észak-Korea fennmaradjon ütközőállamként a Kínai Népköztársaság és a Koreai Köztársaság között. Az utóbbi ugyanis az Egyesült Államok szövetségese, ahol több tízezer amerikai katona állomásozik. Ha Észak-Korea megszűnne, és a félsziget dél-koreai irányítás alatt egyesülne, azzal az amerikai csapatok megjelenhetnének Kína szárazföldi határain – ez pedig minden nagyhatalom számára maga a stratégiai rémálom. Éppen ennek megakadályozására avatkozott be 1950-ben Kína a koreai háborúba, és kötött vele kölcsönös védelmi szerződést 1961-ben (a mai napig a KNDK Kína egyetlen katonai szövetségese). Mivel az alaphelyzet azóta sem változott, Peking továbbra is klasszikus pufferállamként tekint Észak-Koreára, amelynek léte saját biztonságát garantálja. Ez magyarázza, hogy Kína különféle módokon akkor is támogatja a rezsim fennmaradását, ha az éppen konfliktusba kerül vele, például nukleáris vagy rakétatesztet hajt végre a kínai rosszallás ellenére. Phenjan ezt a hozzáállást tudatosan kihasználja, hiszen tisztában van vele, hogy végső esetben mindig számíthat a kínai támogatásra.¹⁷

Kína másik alapvető érdeke a Koreai-félsziget stabilitásának fenntartása. Az észak-koreai rendszer összeomlása vagy átalakulása aligha képzelhető el fegyveres konfliktus, belső hatalmi harcok nélkül. Egy ilyen kaotikus helyzet amerikai beavatkozást, illetve a tömegpusztító fegyverek megbízhatatlan kezekbe kerülését is eredményezhetné, emellett menekültek százazrei, akár milliói is elindulnának az amúgy is gazdasági nehézségekkel küzdő Északkelet-Kína felé. Peking mindezt igyekszik elkerülni, ezért is törekszik arra, hogy a jelenlegi észak-koreai rendszer minél tovább fennmaradjon – a kínaiak hagyományosan ódzkodnak minden kiszámíthatatlan helyzettől, ezért érdekük a problémás, de a rend fenntartására nagyon is képes Kim-rezsim túlélése.¹⁸

¹³ WISHNICK, Elizabeth: [Russia–China–North Korea Relations: Obstacles to a Trilateral Axis](#). *Foreign Policy Research Institute*, 2025.03.15. [Online, 2025.10.31.]

¹⁴ YU, Woo-ik – HAHN, Bae-ho: [Economy of North Korea](#). *Encyclopaedia Britannica*, 2025.11.01. [Online, 2025.10.31.]

¹⁵ VOLPE, Tristan: [The Unraveling of North Korea's Proliferation Blackmail Strategy](#). *Carnegie Endowment for International Peace*, published by Georgetown University Press, 2017.04.10. [Online, 2025.10.31.]

¹⁶ FONG, Clara: [The China–North Korea Relationship](#). *Council on Foreign Relations (Background)*, 2024.11.21. [Online, 2025.10.31.]

¹⁷ CHEN, Yu-Hua: Lips and Teeth: China's Buffer Thinking Toward North Korea. *Journal of Contemporary China*, Vol. 33, No. 149, 2023, pp. 839–849.

¹⁸ LUO, Shuxian: [China's North Korea Problem](#). *Foreign Affairs*, 2025.08.21. [Online, 2025.10.31.]

Harmadrészt Kínának gazdasági érdekei is fűződnek Észak-Koreához. A KNDK jelentős ásványkincskészletekkel rendelkezik, amelyekre a kínai iparnak nagy szüksége van, és a jelenlegi helyzetben Kína ezekhez az erőforrásokhoz viszonylag könnyen és olcsón hozzájut. Bár Korea-politikáját alapvetően nem gazdasági szempontok irányítják, a konkrét kínai lépésekben ezek is szerepet játszanak.¹⁹

2.3. Oroszország

Moszkva számára Észak-Korea jóval kevésbé fontos, mint Kínának, és a Koreai-félsziget stabilitásának kérdése sem foglalkoztatja különösebben az orosz vezetést. Kína és Oroszország mentalitása a nemzetközi ügyekben jelentősen eltér: míg a kínaiak igyekeznek elkerülni a konfliktusokat, bizonytalan helyzeteket, kiszámíthatatlan kimenetelű folyamatokat, és általában a stabilitásra törekednek, addig Oroszország hagyományosan taktikai eszköznek tekinti a zavarkeltést és az ebből fakadó lehetőségek kihasználását. Ez érvényes a Koreai-félsziget esetében is, ahol Moszkvát nem zavarják különösebben Phenjan provokatív akciói.²⁰

A Kreml a phenjani rezsimet nyomásgyakorlásra és saját alkupozícióinak erősítésére tudja használni, például azáltal, hogy – amikor ez áll érdekében – a Koreai-félszigeten fokozza a feszültséget, és ezzel megosztja az Egyesült Államok figyelmét. Phenjan jelentősége Oroszország számára az utóbbi években megnőtt, mivel az ukrajnai háború 2022-es eszkalálódása óta aktívan támogatja az orosz háborús erőfeszítéseket.²¹ A KNDK az elmúlt évtizedekben hatalmas mennyiségű – a hidegháború örökségeként az orosz rendszerekkel kompatibilis – lőszert, fegyvert és egyéb hadianyagot halmozott fel, amelyek egy részét Phenjan az oroszok rendelkezésére bocsátotta. Sőt, észak-koreai katonák is megjelentek az ukrán fronton.²² Mindezek hatása a háború kimenetelére valószínűleg elhanyagolható, de valamelyest hozzájárulhat az orosz veszteségek csökkentéséhez, a háború orosz társadalomra és gazdaságra gyakorolt terheinek enyhítéséhez. Moszkvának ezért és a távol-keleti USA–Japán–Dél-Korea hármasság ellensúlyozása miatt is érdeke a phenjani rezsim fennmaradása, bár a régió stabilitása jóval kevésbé foglalkoztatja, mint Kínát. Ez azt is jelenti, hogy az oroszok valószínűleg könnyebben szemet hunynak a koreai provokációk felett, mint a kínaiak.

3. Friss dinamikák

A fentiek alapján látható, hogy Kína, Oroszország és Észak-Korea érdekei bizonyos mértékig átfedik egymást. Elsősorban a phenjani rezsim fennmaradásának biztosítása, az amerikai pozíciók erősödésének megakadályozása, valamint hosszabb távon az Egyesült Államok globális dominanciájának eróziója tartozik a közös célok közé. Ugyanakkor vannak eltérések is, ezért a Peking–Moszkva–Phenjan tengely esetében nem beszélhetünk teljes érdekközösségről.

A KNDK külpolitikájának az 1950-es évek óta az egyik legfontosabb sajátossága, hogy szövetségeseit igyekszik kijátszani egymás ellen, így biztosítva magának a lehető legnagyobb mozgásteret. Kim Dzsongun nagyapja, Kim Ir Szen óta az észak-koreai vezetés hol Moszkvához, hol Pekinghez közeledik, de amikor az egyik irányban való függés túlságosan erőssé válna, a másikkal fűzi szorosabbra kapcsolatait. Ezzel még úgy is sikerül megőriznie bizonyos fokú önállóságát, hogy önmagában az erőviszonyok alapján csupán valamelyik szuperhatalom csatlósa lehetne. Moszkva és Peking az idők során nyilván kiismerte ezt az egyensúlyozó politikát, de a phenjani rezsim fenntartása számukra fontosabb, mint annak teljes kontrollja, így láthatólag együtt tudnak élni vele.²³

¹⁹ KIM, GyuBeom: [Constraints and Prospects of North Korea–China Economic Cooperation](#). *Sejong Policy Brief*, No. 2024-22, 2024.12.16. [Online, 2025.10.31.]

²⁰ SHOVKAT, Shamuratov: [Pragmatic Trio: China, Russia, North Korea's Triangle of Convenience](#). *Asia Times*, 2025.10.10. [Online, 2025.10.31.]

²¹ KOVSH, Andrey – OUELLETTE, Dean J.: [The Revitalizing Russia–North Korea Relations: Toward a New Order?](#) *The Pacific Review*, September 2025, pp. 1–28. [Online, 2025.10.31.]

²² CSOMA Mózes: [Észak-koreai katonák az orosz–ukrán fronton](#). *John Lukacs Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések*, 2025/1, 2025.01.14. [Online, 2025.10.31.]

²³ ISOZAKI, Atsuhito: [Eyes on the Great Powers: How North Korea Navigates China, Russia and the US](#). *ThinkChina*, 2025.09.25. [Online, 2025.10.31.]

3.1. Oroszország és Észak-Korea: partnerből szövetséges

A két nagyhatalom közötti lavírozás politikáját Észak-Korea Kim Dzsongun alatt is folytatja. A rendszer az 1990-es évektől egyre inkább Kína felé vált kiszolgáltatottá, kereskedelmének több mint 90 százalékát ma is Kínával bonyolítja, befektetéseinek nagy része is innen érkezik. Kim Dzsongun a 2011-es hatalomra kerülését követő években igyekezett lazítani a kínai függést legalább a politikai síkon; ennek egyik jele volt, hogy kivégeztette befolyásos nagybátyját, aki a legszorosabb kapcsolatokat ápolta Pekinggel.²⁴ Ebben az időszakban a kínai-észak-koreai politikai kapcsolatok mélypontra jutottak, és az első Kim Dzsongun-Hszi Csin-ping csúcstalálkozóra csak 2018-ban került sor. Ezt aztán bő egy éven belül további négy személyes megbeszélés követte, ami gyökeres fordulatot jelez. A COVID-19 járvány aztán megakadályozta az új irány kibontakozását, 2020-tól néhány évre mind a politikai, mind a gazdasági kapcsolatok minimálisra csökkentek.²⁵ Az észak-koreai rezsim határai teljes lezárásával igyekezett megakadályozni a vírus bejutását az országba, mivel tisztában volt vele, hogy a legyengült lakosság és a fejletlen egészségügyi rendszer mellett egy ilyen járvány végzetes következményekkel járhatna, és a politikai stabilitást is veszélyeztetné. Észak-Korea tehát minden korábbinál jobban bezárkózott, még a kínai határt is lezárta. Ezzel párhuzamosan úgy tűnt, hogy a koreai kérdés átmenetileg lekerült a nemzetközi napirendről.²⁶

Az Ukrajna ellen indított 2022-es orosz offenzíva alapvetően megváltoztatta Észak-Korea helyzetét, s a phenjani vezetés maximálisan igyekezett kihasználni az események alakulását, hogy növelje nemzetközi mozgásterét.²⁷ Phenjanban az a döntés született, hogy Észak-Korea érdekeit leginkább az szolgálja, ha teljes mellszélességgel Oroszország mellé áll. Az észak-koreai sajtó már a háború kezdetén az Egyesült Államok hegemonisztikus törekvéseit tette felelőssé az ukrajnai konfliktus kitöréséért, 2022 márciusában pedig Észak-Korea az ENSZ Közgyűlésében azon kevés országok egyike lett – Oroszország, Belarusz, Eritrea és Szíria mellett –, amelyek az Oroszországot elítélő határozat ellen szavaztak.²⁸ Oroszország más partnerei, például Kína, jóval óvatosabb álláspontot képviseltek, jellemzően tartózkodtak. 2022 júniusában Észak-Korea – Oroszországgal és Szíriával együtt – elismerte a donyecki és luhanszki „népköztársaságokat”. Ez év őszén jelentek meg az első hírek arról, hogy Moszkva és Phenjan fegyver- és lőszerüzleteket kötött.²⁹

2023 szeptemberében új szintre léptek a kétoldalú kapcsolatok: Kim Dzsongun az orosz Távol-Keletre látogatott, ahol személyesen találkozott Vlagyimir Putyinnal. Ezt követte 2024 júniusában Putyin phenjani vizitje, amelynek során aláírták az „átfogó stratégiai partnerségi megállapodást”.³⁰ Mivel ebben a felek vállalták, hogy a másikat ért agresszió esetén annak segítségére sietnek, a két ország hivatalosan katonai szövetségessé vált. Oroszország tehát kötelezettséget vállalt Észak-Korea védelmére, amennyiben azt külső támadás érné – ez értelemszerűen jelentősen felbátorítja az észak-koreai vezetést, amely szinte folyamatosan teszteli a különféle fegyvereket. Ráadásul valószínűleg az ukrajnai orosz erőfeszítések támogatásáért Moszkva részben haditechnikával fizet, így az észak-koreai hadsereg még ütőképesebb eszközökhöz jut.³¹

2024 októberében a jelentések szerint észak-koreai katonák is megjelentek az ukrán fronton, vagyis Phenjan a lőszer és fegyverszállítmányok mellett már emberi erővel is támogatja Oroszországot. Bár ennek tényét sokáig nem ismerték el, 2025 szeptemberében, a pekingi győzelem napi ünnepségek

²⁴ NEUMAN, Scott: [Ouster of North Korea's Jang Noted with Unease in China](#). NPR, 2013.12.10. [Online, 2025.10.31.]

²⁵ FROHMAN, Ben – RAFAELOF, Emma – DALE-HUANG, Alexis: [The China–North Korea Strategic Rift: Background and Implications for the United States](#). U.S.–China Economic and Security Review Commission, 2022.01.24. [Online, 2025.10.31.]

²⁶ CSOMA Mózes: *Phenjani exodus*. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 2023.

²⁷ CSOMA Mózes: [Az orosz–ukrán háború és a Koreai-félsziget](#). Stratégiai Védelmi Kutató Központ Elemzések, No. 14, 2022, pp. 1–12. [Online, 2025.10.31.]

²⁸ UN News: [General Assembly Resolution Demands End to Russian Offensive in Ukraine](#). United Nations, 2022.03.02. [Online, 2025.10.31.]

²⁹ HOWELL, Edward: [North Korea and Russia's Dangerous Partnership](#). Chatham House, 2024.12.04. [Online, 2025.10.31.]

³⁰ KCNA: [DPRK–Russia Treaty on Comprehensive Strategic Partnership](#). Korean Central News Agency, 2024.06.20. [Online, 2025.10.31.]

³¹ CSOMA Mózes: [Vlagyimir Putyin phenjani villámlátogatása](#). Stratégiai Védelmi Kutatási Elemzések, 2024/11, 2024.06.25. [Online, 2025.10.31.]

során Vlagyimir Putyin személyesen mondott köszönetet Kim Dzsongunnak az orosz hadseregnek nyújtott koreai segítségért.³²

Mindez első pillantásra értelmezhető az autokráciák természetes egymásra találásaként, valójában azonban inkább arról van szó, hogy az ukrajnai háború új lehetőségeket teremtett Észak-Korea számára. Egyrészt az orosz kapcsolatok szorosabbra fűzésével Phenjan enyhítheti kínai függését, vagyis visszatérhet hagyományos egyensúlyozó politikájához. Másrészt a háború alkalmat kínált arra is, hogy kitörjön korábbi nemzetközi elszigeteltségéből. A 2010-es évek második felére Észak-Korea olyan helyzetbe manőverezte magát, hogy még legszorosabb partnerei, Kína és Oroszország is megszavazták és részben be is tartották az ellene hozott ENSZ-szankciókat. Ez a helyzet mára gyökeresen megváltozott: Oroszország nemcsak normalizálta kapcsolatait Phenjannal, hanem katonai szövetségesévé is vált. Ennek következtében nyilvánvaló, hogy Moszkva az ENSZ Biztonsági Tanácsában a jövőben semmilyen Észak-Korea-ellenes szankciót nem fog megszavazni. Harmadrészt Phenjan technológiai segítséget kap az oroszoktól hadserege modernizálására – s nem utolsósorban katonai védelmet is kialakított magának Moszkvától.

3.2. Kína és Észak-Korea: társak a globális játszmákban

A fentiekkel párhuzamosan Kína Észak-Koreával kapcsolatos hozzáállása is módosult.³³ Peking 2006–2017 között az ENSZ Biztonsági Tanácsában minden KNDK-ellenes szankciót megszavazott, és bár a gazdasági szálakat nem vágta el, politikailag hozzájárult Phenjan elszigeteléséhez. Hszi Csin-pinget láthatólag irritálta, hogy Észak-Korea és a nála jóval fiatalabb Kim Dzsongun túlságosan önállósította magát, és például nukleáris és rakétakísérleteiről nem egyezett vele. Mint láttuk, ez a 2010-es évek végén kezdett megváltozni – nyilván nem függetlenül attól, hogy Donald Trump háromszor is személyesen találkozott Kim Dzsongunnal, s Kína nem akarta, hogy az USA–Észak-Korea kapcsolatok kicsúszszanak az ellenőrzése alól. Így 2018–2019-ben öt Hszi–Kim csúcstalálkozóra is sor került.³⁴ 2022-ben Kína már nem szavazta meg az ENSZ BT-ben az amerikaiak által benyújtott szankciós tervezetet.³⁵ A COVID-19 pandémiával kapcsolatos lezárások feloldása után a kínai–észak-koreai gazdasági kapcsolatok elkezdtek helyreállni, s a politikai újrakezdést jelzendő – ahogy korábban már szó volt róla –, Kim Dzsongun nemcsak meghívást kapott a 2025-ös pekingi díszszemlére, hanem Vlagyimir Putyin mellett a másik kiemelt díszvendégként kezelték, a lehető legnagyobb nyilvánosságot és elismerést biztosítva számára. A felvonulást követő napon Hszi Csin-ping kétoldalú megbeszélést is folytatott vele, amely során olyan gesztusokat tett – például egy közös teázás formájában –, amelyek korábban hosszú ideig elképzelhetetlenek lettek volna. A találkozó után kiadott nyilatkozatokban – valamennyi korábbi alkalommal ellentétben – nem szerepelt, hogy Kína támogatja a Koreai-félsziget denuklearizálását, ami szintén fontos gesztus.³⁶

A kínai–észak-koreai közeledés nemcsak politikai, hanem gazdasági téren is érzékelhető.³⁷ A rendelkezésre álló adatok szerint az utóbbi időszakban jelentősen nőtt a két ország közötti kereskedelem volumene, új határátkelőket építenek, és új kínai befektetések is megjelentek a KNDK területén.³⁸ Kína láthatóan nem kívánja hagyni, hogy a hagyományosan saját érdekszférájához tartozónak tartott Észak-Korea túlságosan Oroszország befolyása alá kerüljön, és a jövőben esetleg a kínai érdekekkel szemben is együttműködjön Moszkvával. Ez arra is felhívja a figyelmet, hogy miközben Kína és Oroszország kapcsolata történelmileg példátlanul magas szintre jutott, és a két eurázsiai nagyhatalom stratégiai partnersége

³² MACKINTOSH, Thomas – MACKENZIE, Jean: [Putin Thanks Kim for North Koreans Fighting in Ukraine](#). *BBC News*, 2025.09.03. [Online, 2025.10.31.]

³³ PRATHIBHA, M. S.: [China's Contentious Relationship with North Korea: Recent Developments](#). *Manohar Parrikar Institute for Defence Studies and Analyses (Issue Brief)*, 2025.10.01. [Online, 2025.10.31.]

³⁴ KIM, Heung-kyu: [China's Evolving North Korea Policy](#). *Focus Asia: Perspective & Analysis*, April 2020. [Online, 2025.10.31.]

³⁵ United Nations Security Council: [Security Council Fails to Adopt Resolution Tightening Sanctions Regime in Democratic People's Republic of Korea, as Two Members Wield Veto](#). *UN Press Release SC/14911*, 2022.05.26. [Online, 2025.10.31.]

³⁶ GAN, Nectar – SEO, Yoonjung: [Kim Has Long Sought Recognition as a Nuclear Power. Xi May Have Just Given It to Him](#). *CNN*, 2025.09.10. [Online, 2025.10.31.]

³⁷ SHARMA, Abhishek: [China-North Korea Ties: Old Allies, New Calculations](#). *Observer Research Foundation (Expert Speak – Raisina Debates)*, 2025.10.16. [Online, 2025.10.31.]

³⁸ FUJIMURA, Kohei – TAJIMA, Yukio: [China Trade with North Korea Jumps as Neighbors Rebuild Economic Ties](#). *Nikkei Asia*, 2025.07.19. [Online, 2025.10.31.]

stabil és tartós, eközben a felszín alatt versengés is zajlik a felek között, a Moszkva és Peking közötti bizalom nem feltétel nélküli. E törésvonalakat nem szabad túlértékelni, de a létezésüket érdemes felismerni.

Ahogy a 2025. szeptemberi események mutatják, mára Kína látványosan feladta Észak-Koreával kapcsolatos fenntartásait, és nyíltan felvállalja a partnerséget. Hszi Csin-ping szavaival élve Kína és a KNDK „jó szomszédok, jó barátok és jó elvtársak” – ez jelentős változás ahhoz képest, hogy Peking korábban következetesen megszavazta a Phenjant sújtó szankciókat, és időről időre nyíltan bírálta Észak-Koreát annak provokatív viselkedése miatt. Bár ebben a fordulatban szerepet játszik az oroszok ellensúlyozásának szándéka, ennél valószínűleg többről van szó.³⁹

Az elmúlt években Kína külpolitikája új irányt vett. A 2010-es évek végéig Peking igyekezett elkerülni a nyílt konfliktusokat az Egyesült Államokkal és a nyugati világgal, valamint csillapítani azokat a félelmeket, amelyek szerint Kína a világrend megváltoztatására törekszik, ám mára nyilvánvalóvá vált, hogy ezen békítő törekvések kudarcot vallottak. Az amerikai politikai elit, valamint a szövetségi rendszer főbb szereplői mindenképpen kihívóként tekintenek Kínára, függetlenül annak konkrét lépéseitől. Hiába szeretné Peking status quo hatalomként feltüntetni magát, riválisai revizionistaként tekintenek rá. Már az első Trump-kormányzat nemzetbiztonsági stratégiájában rendszerszintű riválisként jelent meg Kína, és ez a szemlélet azóta sem változott. Kína számára előnyösebb lett volna, ha a Nyugattal való szembenállás csak később élesedik ki, s addig is a jelenlegi világrend kínálta lehetőségeket a saját megerősítésére használhatja ki. Legkésőbb azonban 2018-ban, az amerikai–kínai kereskedelmi háború kitörésekor nyilvánvalóvá vált, hogy ez a konfliktus elkerülhetetlen, és a vártnál korábban bekövetkezik. Az ellentéteket a COVID-19 világjárvány elmélyítette, majd az Ukrajna elleni általános orosz offenzíva – amelyben Kínát a nyugati döntéshozók Moszkva egyértelműen legfontosabb támogatójaként látják – tovább rontott a helyzeten. A hidegháborús⁴⁰ – vagy legalábbis sokban arra emlékeztető – nemzetközi környezetben Kína számára létfontosságúvá vált, hogy ha nem is formális szövetségeseket, de együttműködő partnereket találjon, s így ne egyedül kelljen szembenéznie a már csaknem nyolc évtizede működő amerikai szövetségi rendszerrel.⁴¹

Mindebben az egyik viszonylag biztos pont Kína számára egyetlen katonai szövetségese, Észak-Korea. Az ország stratégiai elhelyezkedése, hagyományos Amerika- és Japán-ellenessége, valamint Kínától való gazdasági függése – a Kim-rezim időnkénti kilengései ellenére – az egyre élesedő nemzetközi környezetben felértékeli Phenjant Peking számára. Kína az északkelet-ázsiai térségben kedvezőtlen stratégiai helyzetben van, hiszen a régió két másik gazdasági központja, Japán és Dél-Korea az Egyesült Államok szövetségese, és területükön amerikai csapatok állomásoznak. Az USA–Japán–Dél-Korea háromszög eredetileg a Szovjetunió ellensúlyozására jött létre, mára azonban fő feladatává Kína befolyásának korlátozása vált, amivel persze a kínaiak is tisztában vannak.

Ebben a helyzetben Kína számára előnyös, hogy a térség középpontjában, Észak-Korea révén rendelkezik egy olyan szövetséggel, amelyet szükség esetén felhasználhat riválisaival szemben.⁴² Amíg a két nagyhatalmi blokk közötti versengés nem éleződött ki, Peking időről időre igyekezett elhatárolódni problémás északkeleti szomszédjától, amely gyakran fenyegette a régió stabilitását. A globális szembenállás fokozódásával azonban Kína immár hajlandó vállalni a Phenjannal való együttműködés okozta esetleges presztízavesztést, mivel a jelenlegi helyzetben a stratégiai szempontok megelőzik a *soft power* megfontolásokat.

Kína azért is kedvezőtlen helyzetben van, mert az amerikai szövetségi rendszerrel ellentétben – ahol a szövetségesek lojalitására, minden probléma ellenére, alapvetően lehet számítani – a világon alig

³⁹ LEE, Liz: [China's Xi Seeks Closer Coordination with North Korea in Meeting with Kim](#). Reuters, 2025.09.04. [Online, 2025.10.31.]

⁴⁰ KUSAI Sándor Zoltán: Az új hidegháború kérdéséről. *Külügyi Szemle*, Vol. 20, No. 2, 2021, pp. 3–21.

⁴¹ YU, Jie: [China 'Under Siege': How the US's Hardening China Policy Is Seen in Beijing](#). EuroHub4Sino Policy Paper, No. 2024/8, 2024.07.25. [Online, 2025.10.31.]; LI, Meiting: [China's Foreign Policy in Xi's Era: Change and Continuity](#). UP CIDS Discussion Paper, No. 2019-05, 2019. [Online, 2025.10.31.]

⁴² CHA, Victor – LIN, Bonny – LIM, Andy – TINSLEY, Truly: [Renewed China–DPRK Diplomacy: Symbolism or Substance?](#). Beyond Parallel, Center for Strategic and International Studies (CSIS), 2025.10.13. [Online, 2025.10.31.]

akad olyan ország, amely nyíltan elköteleződne Kína mellett. Saját külpolitikai doktrínája miatt Pekingnek nincsenek hivatalos katonai szövetségesei, az egyetlen kivétel ez alól éppen Észak-Korea.⁴³ Kína legtöbb partnere igyekszik egyensúlyozni a nagyhatalmi blokkok között, és nem kíván teljesen egyik vagy másik fél mellé állni. Éppen ezért azokkal az államokkal, amelyek hajlandók nyíltan felvállalni a Kína melletti elköteleződést, Peking az utóbbi években látványosan szorosabbra fűzte kapcsolatait. A globális versengésben ugyanis gyakran apró tényezők dönthetik el, hogy melyik fél kerül fölénybe. Kína így nem engedheti meg magának, hogy lemondjon bármely partnerről, amely hajlandó kiállni mellette – kínai részről ez magyarázza a mostani, látványos Peking–Phenjan közeledést is.

4. A Peking–Moszkva–Phenjan háromszög kilátásai

Az amerikai szövetségi rendszer ellensúlyozásában Kína fő partnere természetesen nem a KNDK, hanem Oroszország. Moszkva és Peking érdekei a globális politikában nagymértékben egybeesnek, hiszen a nyugati nyomás mindkettőjük számára egzisztenciális fenyegetést jelent. Számukra logikus választás, hogy a fenyegetéssel közösen próbálnak szembeszállni. Ez együtt jár azzal, hogy a két ország figyelmen kívül hagyja a közöttük fennálló esetleges konfliktusforrásokat, mivel az igazán fontos stratégiai kérdésekben érdekeik összhangban állnak.

A Peking–Moszkva tengely természetes törekvése, hogy maga köré gyűjtse mindazokat az államokat, amelyek szintén egzisztenciális fenyegetést látnak a nyugati politikai és gazdasági törekvésekben. Ennek jegyében szélesebb körű együttműködésekben dolgoznak azokkal az országokkal, amelyek az amerikai hegemonia eróziójában és a világ multipoláris tételében látják mozgásterük növelésének lehetőségét. Ilyen tágabb együttműködési platformot jelent például a BRICS vagy a Sanghaji Együttműködési Szervezet (SCO). Ezek hatása azonban korlátozott, mivel a bennük részt vevő államok többsége nem kíván teljes mértékben elköteleződni a Peking–Moszkva-tengely mellett, inkább igyekszik lavírozni a nagyhatalmak között. Kína és Oroszország ezért egy szűkebb, szorosabb együttműködési kör kialakítására törekszik azokkal az országokkal, amelyek nyíltan Amerika-ellenes politikát folytatnak. Jelenleg ez a kör elsősorban Észak-Koreát és Iránt foglalja magában, néhány olyan kisebb szereplő mellett, mint amilyen Bassár el-Aszad Szíriája volt.

Északkelet-Ázsia vonatkozásában mindez azt jelenti, hogy az USA–Japán–Dél-Korea háromszöggel szemben kialakult egy Kína–Oroszország–Észak-Korea hármasság, ami Phenjan szerepének látványos felértékelődésével járt. Ez ugyanakkor komoly biztonsági kockázatot is jelent, mivel egyrészt a KNDK az oroszoktól olyan csúcstechnológiai katonai eszközökhöz juthat hozzá, amelyekhez korábban nem, másrészt az orosz és kínai támogatás tudatában sokkal nagyobb magabiztossággal hajthat végre fegyverkísérleteket és egyéb provokatív akciókat.⁴⁴ Bár nukleáris háború kirobbantására nem törekszik, hiszen az az ország és a rezsim teljes pusztulásával járna, bizonyos megfontolatlan lépések esetén a helyzet könnyen kicsúszhat az ellenőrzés alól.

Kérdés, hogy a jelenlegi kínai–orosz–észak-koreai háromszög idővel átalakul-e valós háromoldalú együttműködéssé. Jelenleg inkább három bilaterális kapcsolat összességéről beszélhetünk, amelyekben Oroszország és Kína Észak-Koreában sok tekintetben egymás riválisai, miközben Phenjan igyekszik ezt a versengést saját mozgásterének növelésére kihasználni.⁴⁵ Valószínű, hogy ez a dinamika egy ideig fennmarad, legalábbis addig, amíg a nemzetközi helyzet nem éleződik ki végletesen. Ha azonban a globális feszültségek tovább nőnek, elképzelhető, hogy a Peking–Moszkva–Phenjan trió szorosabban koordinálni fogja együttműködését, és tényleges szövetségi tömb alakul ki közöttük. Ez a világban már most is megfigyelhető, ám egyelőre felemás blokkosodási tendenciákat új szintre emelné.

⁴³ ZHANG, Ketian: [Alliances with Chinese Characteristics? The Contents and Rationale of China's Strategic Partnerships](#). *International Politics*, 2025.06.02. [Online, 2025.10.31.]

⁴⁴ SIMPSON, Adam: [The Russia–Ukraine War Has Made North Korea More Dangerous](#). *The Diplomat*, 2025.08.14. [Online, 2025.10.31.]

⁴⁵ WISHNICK, Elizabeth: [Russia–China–North Korea Relations: Obstacles to a Trilateral Axis](#). *Foreign Policy Research Institute*, 2025.03.15. [Online, 2025.10.31.]

John Lukacs Világrend Elemzések 2025/15

A John Lukacs Világrend Elemzések sorozat a globális politikai és gazdasági rend átalakulásával kapcsolatos legfontosabb kérdéseket tárgyalja. A sorozat célja, hogy tudományos igénnyel megírt elemzéseken keresztül hozzájáruljon a világrend változásáról folytatott diskurzushoz, és feltárja a nemzetközi kapcsolatokban zajló dinamikákat. Az elemzések a nagyhatalmi versengést, a globális politikai struktúrák átalakulását, valamint a 21. századi világpolitikai tájat formáló kulcsszereplők külpolitikáját elemzik.

A sorozatot a John Lukacs Intézet keretében működő Amerika Kutatási Program és a Kína és Indopacifikus Régió Kutatási Program közösen szerkeszti. A sorozat szerzői elsősorban az Intézet kutatói, kutatócsoportjaink tagjai, de külsős szakértők is részt vehetnek, akik a tudományos követelmények betartásával kívánják kifejezni véleményüket. Az elemzések angol és magyar nyelven egyaránt elérhetőek, és céljuk, hogy a tudományos közösség, a döntéshozók, valamint a szélesebb közönség számára is értékes és hasznos betekintést nyújtsanak a világrend változásába.

Kiadó:
John Lukacs Intézet
Eötvös József Kutatóközpont
Nemzeti Köszolgálati Egyetem

Szerkesztők:
Csizmazia Gábor, Eszterhai Viktor, Tárnok Balázs

Szakmai lektor:
a Szerkesztők

© Szerző(k)

A kiadó elérhetősége:

1441 Budapest, Pf. 60.
Tel: 00 36 1 432-9000
E-mail: jli@uni-nke.hu